

همه چیز درباره خلق «جناب خان»

سخنان «سعید سالارزهی» سرپرست، طراح و خالق «جناب خان» را بخوانید.

به گزارش سایت خبری پرسون، سعید سالارزهی که سرپرستی طراحی و خلق «جناب خان» را بر عهده داشت، درباره مسیر ساخت این عروسک و محبوبیتش می‌گوید: جناب خان سال ۹۱ متولد شد. سال ۹۳ در «کوچه مروارید» برای اولین بار دیده شد و در سال ۹۴ در «خندوانه» مخاطبان بزرگسال با او آشنا شدند و به محبوبیت رسید. وی در عین حال می‌گوید: حتما اینگونه است که با وجود محمد بحرانی و رامبد جوان جناب خان همیشه مسیر صعودی خودش را حفظ می‌کند.

سعید سالارزهی، کارگردان، تهیه‌کننده و سرپرست نویسندگان مجموعه عروسکی «کوچه مروارید» همان برنامه‌ای که جناب خان در آن متولد شد و مدتی بعد به برنامه «خندوانه» رفت، از نحوه طراحی عروسک جناب خان و محبوبیت این روزهایش بعد از گذشت حدود یک دهه گفت.

وی همچنین از عروسک‌های محبوبی یاد کرد که جای خالی‌شان در تلویزیون احساس می‌شود و همچنان از خلاء ساخت برنامه عروسکی برای کودکان گفت.

این کارگردان که مدتی است در تدارک ساخت سریالی برای مخاطب بزرگسال در شبکه نمایش خانگی است، درباره‌ی فعالیت این روزهایش نیز گفت.

روایتی از مسیر ساخت جناب خان

سالارزهی مسیر خلق کاراکتر «جناب خان» را اینگونه روایت کرد: ما در راستای ساخت یک مجموعه جدید و تاثیرگذار در حوزه کودک که بعداً «کوچه مروارید» نام گرفت، مطابق روال سایر کارها، ابتدا اتاق فکری با شرکت نویسندگان، طراحان و فعالان برنامه‌سازی بخصوص کار عروسکی راه انداختیم و بعد از چند ماه جلسات متعدد و طراحی کلیات و جزئیات مجموعه از جمله فرم و محتوا، مرحله بعدی شروع شد و آن‌هم دعوت به همکاری نویسندگان مطرح برنامه‌های کودک همچون امیر سلطان‌احمدی، نیوشا صدر، محمد نادری و سایر دوستان نویسنده بود و به تدریج شخصیت‌ها و قصه‌ها شکل گرفت. با شکل‌گیری ادبی کاراکترها مرحله طراحی و ساخت فیزیکی عروسک‌ها شروع شد و در این مرحله ابتدا طراحی دو بعدی کاراکترها توسط خانم هدیه هاشمی و آقای نیما مجلسی زیر نظر من شکل گرفت و پس از این و در مرحله ساخت عروسک‌ها توسط خانم هدیه هاشمی، بیش از بیست عروسک، از جمله «جناب خان» خلق شدند.

محمد بحرانی از همان ابتدا به عنوان صداپیشه «جناب خان» تایید شد

وی ادامه داد: همزمان با ساخته شدن عروسک‌ها از صداپیشه‌ها دعوت کردیم که تست شوند با کدام عروسک سازگارترند تا انتخاب شوند و ضمناً قبلاً نویسنده‌ها هم علاوه بر نوشتن متن‌ها برای انتخاب اسم، نام‌های مختلف را به من پیشنهاد می‌دادند که یا رد یا تصویب می‌شد. در نهایت محمد بحرانی که از ابتدا در کنار مجموعه و در اتاق اولیه این مجموعه حضور داشت به عنوان صداپیشه نهایی جناب خان تایید شد که همانطور که طی این سال‌ها شاهد بودیم در روند خلق، رشد و موفقیت جناب خان نقش مهمی داشتند.

خالق ادبیات و متن جناب خان که بود؟

سالارزهی درباره‌ی ادبیات و لحن جناب خان که در «خندوانه» دیده می‌شود، اظهار کرد: به غیر از محمد بحرانی باید از آقای محمد نادری یاد کرد که در حوزه ادبیات و متن، خالق جناب خان هستند و نام جناب خان را هم مدیون ایشان هستیم و همچنین باید از خانم هدیه هاشمی نام ببریم که ظاهر فعلی جناب خان را مدیون ایشان هستیم. اما باید خاطرنشان کنم که این امر نتیجه یک فعالیت دسته جمعی و گروهی است که تک‌تک افراد در آن نقش موثر و غیر قابل انکاری دارند.

کلاه قرمزی، مجید دلبنده و عروسک‌هایی که رها شده بودند

سالارزهی گفت: اوایل سال ۹۰ یکی از دلایلی که برای من انگیزه شد تا برای ساخت مجموعه «کوچه مروارید» تلاش کنم، خلأیی بود که در حوزه کار عروسکی و یرندهای عروسکی بود. در همان دوران آقای طهماسب و همکارانشان فقط ایام عید کلاه قرمزی را می‌ساختند و با فاصله هر چند سال یک بار سینمایی «کلاه قرمزی» را ارائه می‌کردند. خانم برومند مدتها بود که کاری نکرده بودند و عروسک‌هایی مثل مجید دلبنده و سایر عروسک‌های برند به دلایل ناشناخته و برخلاف میل خالقانشان خیلی وقت بود که رها شده بودند. احساس کردم ضرورت دارد که تلاشی شود برای اینکه مجدداً یکسری کارهای عروسکی موفق و اساسی طراحی و ساخته شود. در نتیجه «کوچه مروارید» را طراحی کردیم و منجر به خلق کاراکتر جناب خان و عروسک‌های دیگر شد.

این کارگردان سپس درباره ی حضور جناب خان در «خندوانه» و محبوبیتش برای مخاطبان بزرگسالان گفت: بعد از اتفاقاتی که افتاد و جناب خان در برنامه «خندوانه» به خانه های مردم رفت، محبوب و برند شد، بر مبنای ویژگی هایش در حوزه بزرگسال موثرتر عمل کرد. اگرچه بچه ها هم به این کاراکتر علاقه مند هستند.

وی درباره اینکه چرا پس از جناب خان اتفاق مشابهی صورت نپذیرفته است؟ گفت که نمی توان به صورت دقیق این مساله را توضیح داد اما نبود اراده جدی در بخش خصوصی و دولتی را می توان مشاهده کرد که شاید یکی از دلایل آن، شرایط اقتصادی موجود در جامعه و هزینه بالای ساخت این نوع برنامه ها به ویژه در شبکه نمایش خانگی باشد؛ چراکه ساخت یک برنامه عروسی ده ها برابر انیمیشن ها و برنامه های خارجی که در شبکه نمایش خانگی و VOD پخش می شود، هزینه دارد و علاوه بر آن باید در تولید و پخش آن استمرار و ثبات قدم باشد تا کودکان با دیدن مکرر این برنامه ها به آن علاقمند شده و این محبوبیت گسترش یابد و این استمرار باعث شود که یک برند عروسی بتواند موفق شود.

او درباره ی بازگشت عروسک های برندی که زمانی در تلویزیون جان داشتند و حالا خلاء آنها حس می شود، اظهار کرد: زمانی که من «کوچه مروارید» را ساختم، سعی کردم با تبلیغات چندصد میلیونی این برنامه را از طریق بیلبورد در سطح تهران تبلیغ کنم. این رقم برای سالهای ۹۱ و ۹۲ رقم بسیار زیادی بود، اما حالا که به آن گذشته نگاه می کنم، می بینم که این نوع تبلیغ برای کار عروسی به چند دلیل اشتباه بوده است؛ چراکه بچه ها باید به یک برنامه عادت کنند و طی استمرار این امر شدنی است و نه با تبلیغات محیطی و غیره.

یک عروسک چگونه برند می شود؟

سالارزهی درباره اینکه یک عروسک چگونه برند می شود؟ اظهار کرد: به نظر من برای اینکه یک عروسک برند شود، باید ابتدا در حوزه شخصیت و متن درست طراحی شود، ایده ها درست باشد و در بستر متن و قصه مناسبی قرار بگیرد و تمامی مراحل کار که قبلا توضیح دادم درست انجام شود. از طراحی و پرورش ایده تا شکل گیری یک کاراکتر عروسی که ظرفیت محبوب شدن را داشته باشد بیش از یک سال زمان و همکاری تعداد زیادی هنرمند را می طلبد و اگر فرض کنیم چنین چیزی اتفاق بیفتد این برنامه باید به میزان زیادی پخش شود بچه ها آن را ببینند و به آن عادت کنند؛ بنابراین این کار شدنی است ولی هم هزینه زیادی می برد و هم اینکه در نهایت آزمون و خطا هم در آن است.

پیش از این یک تلویزیون بود و چند عروسک

کارگردان «کوچه مروارید» یادآور شد: الان شرایط تغییر کرده است. پیش از این یک تلویزیون بود، یک عروسک در تلویزیون می آمد، تلویزیون هم رقبا ی کمتری نسبت به حالا داشت. شرایطی بود که بچه ها حتما با دیدن چند برنامه عروسی و انیمیشن محدود، به عروسک جذاب تر علاقمند می شدند. اما حالا با توجه به شبکه های ماهواره ای و حجم بالای برنامه های خارجی و داخلی برای برند شدن یک کاراکتر عروسی شرایط بسیار سخت تر است ولی غیرممکن نیست و همانطور که گفتم باید یک پروژه کامل و موفق راه اندازی شود. طراحی درست و صحیح، که جزء به جزء آن باید حساب شده باشد. دوم اینکه پس از طراحی، باید به یک بستری به عنوان مجموعه سریال فکر کرد که در آن کاراکترها بتوانند خودشان را نشان دهند. علاوه بر اینکه خود آن مجموعه تمام جنبه های لازم از بابت پیام، شادی، ریتم، رنگ و موسیقی را دارا باشد و بعد کار ساخته شود. سپس باید در بستری از رسانه ی قدرتمند و محبوب قرار بگیرد که مخاطب زیادی دارد و در نهایت به صورت مداوم پخش شود تا به نتیجه برسد. اگر و اماهای زیادی وجود دارد اما با توجه به جوانان مستعد و هنرمندانی که من در دوره ساخت کوچه مروارید افتخار آشنایی و همکاری را داشتم، شدنی است.

همکاری با مجید دلبندم بیژن بیرنگ و کارهای عروسی مرحوم رضا ژیان

سالارزهی در همین زمینه درباره فعالیتش در حوزه کودکان یادآور شد: سابقه کار من بیشتر به حوزه بزرگسال و ساخت فیلم و سریال های بزرگسالان مربوط می شود ولی در چندین مجموعه کودک و عروسی نیز افتخار همکاری با اساتیدی همچون بیژن بیرنگ و زنده یادان مسعود رسام و رضا ژیان را داشتم. در مجموعه سربالهایی همچون «دنیای شیرین دریا» و «مجید دلبندم» به کارگردانی رضا عطاران و بهروز بقایی با بیژن بیرنگ و مسعود رسام همکاری داشتم و یکسری کارهای عروسی که رضا ژیان کار کرده بودند با ایشان هم همکاری داشتم. ولی با فاصله حداقل بیش از یک دهه از کارهای کودک و نوجوان مجددا «کوچه مروارید» را ساختیم که جناب خان شکل گرفت و محبوب شد.

جناب خان با رامبد جوان و محمد بحرانی صعود می کند

وی افزود: حتما اینگونه است که با وجود محمد بحرانی و رامبد جوان، جناب خان همیشه مسیر صعودی خودش را حفظ می کند. به ویژه محمد بحرانی که عاشق کاراکتر جناب خان است و از آن در برابر هر آسیبی محافظت خواهد کرد. از طرفی اتاق فکری که در «خندوانه» وجود دارد، موثر است و همه اینها کمک کرده اند جناب خان مسیر رو به رشدی را طی کند و امیدوارم این مسیر ادامه داشته باشد. ولی در مجموع اتفاقی که افتاد و با برنامه هایی که در ذهنم داشتم همسو نبود، به نوعی هدف من بر این بود که برند عروسی برای بچه ها داشته باشیم اما خب دست اندازی در این مسیر ایجاد شد و البته صرفا به خاطر جناب خان نبود، بلکه شرایط حاکم بر رسانه ها و شبکه نمایش خانگی آن سالها نیز موثر بود و این شرایط را رقم زد.

«کوچه مروارید» از نظر من تمام شده نیست

وی درباره ی اینکه آیا قصد ندارد برنامه عروسی تدارک ببیند؟ اظهار کرد: باید بگویم پروژه «کوچه مروارید» برای خیلی ها تمام شده است اما از نظر من اینگونه نیست. اصولا یکی از اهدافم ایجاد یک مرکز یا موسسه ی برنامه سازی با اولویت طراحی و تولید برنامه های انیمیشن و عروسی برای کودکان بود تا با کمک هنرمندان جوان، فعال و نخبه ی این حوزه که من شاهد قابلیت های شگفت انگیزشان طی همکاری «کوچه مروارید» بودم،

شروع کنم. تمام اسامی که در تیتراژ کارمان دیده شد، نابغه هایی هستند که متاسفانه شرایط برایشان بسترسازی نشده. تصمیم این بود که این شرایط را ایجاد کنم و بعد مسئولیت کار را به خودشان بسپارم. چون من کارگردان یا برنامه ساز عروسی نیستم و تمایل من به عنوان طراح و کارگردان این است که در حوزه بزرگسال کار کنم ولی اگر خداوند فرصت بدهد ان شاءالله برنامه ها و ایده هایی که برای کارهای عروسی و کودک ایجاد شده را به سرانجام می رسانم.

ساخت سریالی که ۲۰ سال به طول می انجامد

این کارگردان از تدارک سریالی جدید در شبکه نمایش خانگی خبر داد و در این باره توضیح داد: در حال حاضر در حال طراحی و نویسندگی مجموعه جدیدی برای نمایش خانگی هستیم که شاید بلندترین و طولانی ترین سریالی باشد که تاکنون ساخته شده باشد. فضای کار بیشتر به کمدی رمانتیک نزدیک است که مستلزم همراهی و همکاری هنرمندان و بازیگران در مدت زمان حدود ۲۰ سال است که کار ساده ای نیست ولی اگر همه چیز خوب پیش برود ان شاءالله سال آینده ساخته خواهد شد. هنوز عنوانی برای آن انتخاب نشده است ولی بعد از اتمام تولید فصل اول این مجموعه، پروژه های عروسی که به غیر از «کوچه مروارید» به آن فکر کردیم و به نظرمی رسد که امکان ساخت و موفقیت شان بیشتر است، در اولویت قرار می گیرند؛ البته احتمال اینکه بدون جناب خان «کوچه مروارید» را ادامه دهیم وجود دارد.

به دست آوردن جناب خان، اتفاق ساده ای نیست

او درباره عملکرد جناب خان در فصل جدید «خندوانه» نیز اظهار کرد: می بینم که جناب خان چه قدر دوست داشتنی است و چقدر مردم دوستش دارند و امانتی که بچه های کوچه مروارید به محمد و رامید سپردند را خوب مراقبت می کنند. باید بدانیم به دست آوردن اتفاقی مثل جناب خان، اتفاق ساده ای نیست. ما تلاش می کردیم در بخش خصوصی این کاراکتر را نگه داریم و در همان فضایی که مربوط به کودکان است کار را ادامه دهیم اما حالا خواست خدا بود که به شکل دیگری در «خندوانه» برود و مسیرش را ادامه دهد و یکی از دلایلی که مالکیت جناب خان را برخلاف میل از دسترس خارج کردم این بود که متعلق به مردم است و نباید بیش از این آسیب ببیند. ضمن اینکه از مسوولانی که تصمیم گیرنده هستند تقاضا می کنم که کاراکترهایی مثل کلاه قرمزی، مجید دلبنده و سایر عروسک های محبوب را به عنوان سرمایه های ملی و مردمی به برنامه هایشان برگردانیم.

سالارزهی در پایان گفت: ما در حوزه کار انیمیشن و عروسی استعدادها و توانایی هایی داریم که پراکنده و هدایت نشده هستند. اگر مسوولان و دست اندرکاران توجهی کنند و رونق اقتصادی ایجاد شود، واقعا در سطح جهانی می شود کار کرد.

منبع: ایسنا